

TESTAREA NAȚIONALĂ - 2007
Proba scrisă de limba și literatura română

Varianta 30

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

Partea I (48 de puncte)

Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre cerințele de mai jos.

Cine-a întâlnit vrodă în calea sa un popă, îmbrăcat cu straie sărăcuțe, scurt la stat, smolit la față, cu capul pleș, mergând cu pas rar, încet și gânditor, răspunzând îndesat „sluga dumitale” cui nu-l trecea cu vederea, căscând cu zgomot când nu-și găsea omul cu care să stea de vorbă, făcând lungi popasuri prin aleiele ascunse ale grădinilor publice din Iași, câte cu o carte în mână, tresărind la cântecul păserelelor și oprindu-se cu mirare lângă moșinoaiile de furnici, pe care le numea el „republici înțelepte”, dezmerdând iarba și florile câmpului, icoane ale vieții omenești, pe care le uda câte c-o lacrimă fierbinte din ochii săi și apoi, cuprins de foame și obosit de osteneală și gândire, își lua cătinel drumul spre gazdă, unde-l aștepta sărăcia cu masa întinsă.

Acesta era părintele Isaia Duhu, născut în satul Cogeasca-Veche din județul Iași.

Patru păreți străini, afumați și îmbrăcați cu rogojini; teancuri de traftoloage* grecești, latinești, bulgărești, franțuzești, rusești și românești, pline de paianjeni și aruncate în neregulă prin cele unghere, un lighean de lut cu ibric pentru spălat, în mijlocul odăiei, apărie pe jos, gunoiu și gândaci fojgăind* în toate părțile, o pâne uscată pe masă și un motan ghemuit după sobă era toată averea sfinției-sale.

Mare de inimă, iar de gură și mai mare, părintele Duhu nu se învrednicise de o viață mai bună; dar se vede că nici pofta el una așa, de vreme ce nu-și astâmpăra gura cătră mai-marii săi, măcar să-l fi picat cu lumânarea.

De copil, în seminarul Socola, unde-a învățat carte, mai mult singur decât de la profesori, își punea degetele pe o peatră și le bătea cu alta, de ciudă că nu scrie frumos; se lovea cu pumnul peste cap, când vedea că nici dascălul nu putea să-i tălmăcească bine ceva, și vai de școlarii care-l sminteau de la învățătură!

Așa fiind el, cică unul dintre călugării Socolei a zis că e bun de călugăr, numindu-l „Duh diavolesc”, și de unde până unde l-a și călugărit, și Duhu i-a rămas numele. Iară el Isaia Teodorescu se iscălea. Și din școlar, profesor a ajuns la Socola; și duh din duhul său a dat școlarilor săi o bucată de vreme. Dar purici mulți nu făcea el într-un loc, Doamne ferește, căci era duh neastâmpărat și neîmpăcat chiar cu sine însuși. Nici lacom de avere, nici de cinuri; mulțămît cu cât avea, cu cât n-avea, când te mieri ce nu-i venea la socoteală, ie-ți, popo, desagii și toiagul, și pe ici și-e drumul! [...].

(Ion Creangă, **Popa Duhu**)

*traftoloage, s.n. – aici cu sensul de cărți

*fojgăind, vb. – umblând în toate părțile

*cinuri, s.n. (inv) – ordin preoțesc, poziție înaltă

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: „(a) <u>îmbrăca</u> ”, „ <u>zgomot</u> ”, „ <u>publice</u> ”, „ <u>fierbinte</u> ”.	4 puncte
2. Precizează câte un sinonim potrivit pentru cuvintele subliniate: „cu <u>straie sărăcuțe</u> ”, „ <u>nu se învrednicise</u> de o viață mai bună”.	4 puncte
3. Menționează doi termeni din familia lexicală a adjectivului „ <u>încet</u> ”.	4 puncte
4. Transcrie, din al doilea alineat al textului, un pronume demonstrativ și o prepoziție simplă.	4 puncte
5. Stabilește valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „ <u>unde-l aștepta sărăcia cu masa întinsă</u> ”.	4 puncte
6. Alcătuiește un enunț în care substantivul „ <u>grădină</u> ” să aibă funcția sintactică de atribut substantival genitival.	4 puncte
7. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: „ <u>Cine-a întâlnit vrodă în calea sa un popă</u> ”.	4 puncte
8. Scrie felul propoziției subordonate din fragmentul „dar se vede că nici pofta el una așa”.	4 puncte
9. Alcătuiește o frază în care să existe o propoziție subordonată atributivă, având ca regent substantivul <u>viață</u> .	4 puncte

B. Înțelegerea textului

10. Precizează modul de expunere predominant în textul citat.	2 puncte
11. Transcrie, din primul alineat al textului, un scurt fragment conținând o enumerație.	2 puncte
12. Menționează, valorificând textul dat, împrejurarea în care personajul cască cu zgomot.	2 puncte
13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul aparține unei opere epice.	2 puncte
14. Explică, pe scurt, semnificația sintagmei „unde-l aștepta sărăcia cu masa întinsă”.	4 puncte

Partea a II-a (18 puncte)

Scrie o compunere de 10 - 15 rânduri, cu titlul „*Amintirea*”, care să înceapă cu următorul enunț: „*Îmi amintesc cu drag de copacul de pe dealul din spatele casei bunicilor, care stăpânește cu coroana-i măreață întreg satul*”, în care să descrii imaginea unui copac. În compunere, trebuie:

- să respecți convențiile specifice unei descrieri. **6 puncte**
- să ai un conținut și un stil adecvate tipului de text și cerințelor formulate; **8 puncte**
- să respecți normele de exprimare, de ortografie și de punctuație. **4 puncte**

Atenție! În compunere poți folosi și următoarele nume proprii: Sergiu, Dan, Maria, Lucia. Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă vei scrie compunerea în limita de spațiu precizată.

Partea a III-a (24 de puncte)

Scrie o compunere în care să motivezi faptul că fragmentul citat la **Partea I** (Ion Creangă, ***Popa Duhu***) aparține unei **opere epice/ genului epic**. În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a trei caracteristici ale operei epice, identificate în fragmentul ***Popa Duhu***;
- exemplificarea acestor caracteristici, pe baza textului citat;
- prezentarea, pe scurt, a subiectului (cu referire la momente sau la situații semnificative din fragment);
- exprimarea unei opinii despre modalitățile de caracterizare a personajului din text (formularea clară/ logică a opiniei, prezența unui argument/ a motivării care să justifice opinia exprimată).

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru conținut (câte 3 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **12 puncte** pentru redactare (*coerența textului* - 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* - 3 p.; *punctuația* - 3 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* - 2 p.).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă minimum 25 de rânduri scrise.